

7/2023. (XII. 7.) OBH utasítás
a közérdekű bejelentésekkel és panaszokkal kapcsolatos eljárás rendjéről, valamint a
belső visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 23. § (4) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 76. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következő normatív utasítást adom ki:

1. A szabályzat célja, hatálya

1. § Az utasítás (a továbbiakban: szabályzat) célja a bíróságokhoz, valamint az Országos Bírósági Hivatalhoz (a továbbiakban: OBH) intézett panaszok, közérdekű bejelentések, továbbá a belső visszaélés-bejelentések vizsgálata.

2. § A szabályzat hatálya a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 16. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti bíróságokra, valamint az OBH-ra terjed ki.

2. Értelmező rendelkezések

3. § E szabályzat alkalmazásában

1. *azonosíthatatlan személy*: az a bejelentő, aki a beadványában a nevét és az elérhetőségét (lakcím vagy e-mail-cím vagy elektronikus tárhely) nem adja meg;

2. *beadvány*: olyan papíralapon vagy elektronikus úton - ideértve az egyszerűsített elektronikus utat (e-mail) is - benyújtott irat, amelyben annak benyújtója egy kérés teljesítését vagy egy ügy elintézését kezdeményezi, vagy javaslatot tesz, illetve véleményt közöl, és amely tartalma szerint lehet panasz, közérdekű bejelentés, az ügy érdemére vonatkozó beadvány és egyéb beadvány;

3. *egyéb beadvány*: minden más, az 5-7. pontban nem meghatározott tartalmú beadvány;

4. *elbírálásra jogosult*: annak a bíróságnak vagy az OBH-nak az elnöke, vagy az általa kijelölt másik vezetője, bírója, aki a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Törvény) és e szabályzat alapján a panasz és a közérdekű bejelentés érdemi elbírálását végzi;

5. *közérdekű bejelentés*: a Törvény 1. § (3) bekezdésében meghatározott beadvány, amely olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja;

6. *panasz*: a Törvény 1. § (2) bekezdésében meghatározott, egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányuló olyan beadvány, amelynek elintézése nem tartozik más - különösen bírósági, közigazgatási - eljárás hatálya alá;

7. *ügy érdemére vonatkozó beadvány*: bírósági, közigazgatási vagy más hatósági eljárás megindítását célzó, illetve folyamatban lévő vagy jogerősen (végsőlegesen) befejezett bírósági, közigazgatási vagy más hatósági eljárás hatálya alá tartozó ügyre vonatkozó kérelem, ideértve az érintetti kérelmet és az adatvédelmi kifogást is.

3. A beadvány előzetes vizsgálata és továbbítása

4. § A beadványt - a Törvény és e szabályzat szerint - a beadvány címzettje előzetesen megvizsgálja és megállapítja, hogy milyen típusú beadványnak minősül, és erre figyelemmel meghatározza, hogy továbbítására, érdemi vizsgálatára vagy egyéb intézkedésre van szükség.

5. § A szóban előterjesztett panaszt vagy közérdekű bejelentést az eljárásra jogosult bíróság foglalja írásba. A másodpéldány átvételét a bejelentő az aláírásával nyugtázza.

6. § A beadványt nem alakszerű megjelölése, hanem tartalma alapján kell figyelembe venni.

7. § (1) Az ügy érdemére vonatkozó beadványt, amennyiben az

- a) saját bíróságának ügyére vonatkozik, a címzett az ügyirathoz csatolja,
 - b) más bíróság bírósági ügyére vonatkozik, a címzett haladéktalanul az ügyben eljáró bíróságnak megküldi,
 - c) nem bírósági ügyre vonatkozik, a címzett haladéktalanul az eljárásra jogosult szervnek megküldi.
- (2) A címzett az (1) bekezdés b)-c) pontja szerinti megküldésről a bejelentőt egyidejűleg tájékoztatja.

8. § (1) Amennyiben a panaszt vagy a közérdekű bejelentést nem az elbírálásra jogosulthoz nyújtották be, a címzett a panaszt vagy a közérdekű bejelentést - az előterjesztő egyidejű értesítése mellett - a beérkezéstől számított nyolc napon belül az elbírálásra jogosultnak megküldi.

(2) Az OBH elnöke és a törvényszék elnöke az elbírálásra jogosultnak megküldött közérdekű bejelentés, illetve panasz elintézéséről tájékoztatást kérhet a bíróság elnökétől.

9. § Egyéb beadvány esetén - annak tartalmától függően - a címzett

- a) szükség szerint igazgatási intézkedést tesz, vagy továbbítja az igazgatási intézkedésre jogosultnak az egyéb beadványt;
- b) a beadvány vizsgálatát és a bejelentő részére történő válaszadást mellőzheti, vagy
- c) a 20. § (2) bekezdésében foglaltak szerint jár el.

10. § (1) Amennyiben a beadványból egyértelműen megállapítható, hogy azt a bejelentő az eljárásra jogosultnak is megküldte, az eljárásra nem jogosult címzett a beadvánnyal kapcsolatos 7-9. § szerinti intézkedést és erről a bejelentő tájékoztatását mellőzi.

(2) A nem beazonosítható ügyre vonatkozó beadvány bejelentőjét a címzett tájékoztatja arról, hogy a beadványának elbírálására jogosult nem állapítható meg.

4. A panasz bejelentése, az elbírálásra jogosultak, felülvizsgálat, elutasítás, az elbírálás mellőzése

11. § Aki egyéni jog- vagy érdeksérelmet szenvedett, panasszal az ügyben eljárásra jogosult bíróság vagy az OBH elnökéhez fordulhat.

12. § (1) A bíróság vagy az OBH tevékenységét, mulasztását érintő panaszt a bíróság, illetve az OBH elnöke vagy a bíróság, illetve az OBH szervezeti és működési szabályzatának (a továbbiakban együtt: SZMSZ) rendelkezése szerint eljáró más vezető vizsgálja meg és intézi el, a (2) bekezdésben foglaltakra is figyelemmel.

(2) Amennyiben a panasz

- a) a járásbírósági, kerületi bírósági bíró és igazságügyi alkalmazott intézkedése, intézkedésének elmaradása vagy magatartása ellen irányul, azt a járásbíróság, a kerületi bíróság elnöke vagy erre kijelölt másik vezetője, bírója;
- b) a járásbíróság, kerületi bíróság elnökének intézkedése, intézkedésének elmaradása vagy magatartása ellen irányul, azt a törvényszék elnöke;
- c) az ítéltáblai, illetve törvényszéki bíró és igazságügyi alkalmazott intézkedése, intézkedésének elmaradása vagy magatartása ellen irányul, azt az ítéltábla, illetve a törvényszék elnöke vagy az általa kijelölt elnökhelyettes, kollégiumvezető vagy az ítéltábla, törvényszék erre kijelölt másik vezetője;
- d) az ítéltábla, illetve a törvényszék kollégiumvezetőjének vagy elnökhelyettesének intézkedése, intézkedésének elmaradása vagy magatartása ellen irányul, azt az ítéltábla, illetve a törvényszék elnöke;

e) az ítélőtábla vagy a törvényszék elnöke, valamint az OBH-ba beosztott, illetve kirendelt bíró vagy igazságügyi alkalmazott intézkedése, intézkedésének elmaradása vagy magatartása ellen irányul, azt az OBH elnöke vagy elnökhelyettese vizsgálja meg.

(3) Amennyiben a bejelentő a panaszra adott választ nem fogadja el, vagy annak elmaradását kifogásolja, az ezzel kapcsolatos újabb panaszát kérésére

a) a (2) bekezdés a) pontja alapján kivizsgált panasz esetében a törvényszék elnöke;

b) a (2) bekezdés b) pontja alapján kivizsgált panasz esetében az OBH elnöke vagy elnökhelyettese;

c) a (2) bekezdés c) pontja alapján nem az elnök által kivizsgált panasz esetében az ítélőtábla, illetve a törvényszék elnöke;

d) a (2) bekezdés c) pontja alapján az ítélőtábla, illetve törvényszék elnöke által kivizsgált panasz esetén az OBH elnöke vagy elnökhelyettese;

e) a (2) bekezdés d) pontja alapján kivizsgált panasz esetében az OBH elnöke vagy másik elnökhelyettese

bírálja el. A panasz bírálatát az a) pontban meghatározott esetben a törvényszék elnöke az elnökhelyettesre, a kollégiumvezetőre vagy a törvényszékre beosztott más vezetőre ruházhatja át.

(4) A felülvizsgálat során a (3) bekezdés a)-e) pontjában meghatározott személy pótlólag megteheti azokat az intézkedéseket, amelyeket a (2) bekezdés a)-d) pontja szerinti elbírálásra jogosult elmulasztott, vagy választása szerint ezen intézkedések megtételére a (2) bekezdés a)-d) pontja szerinti elbírálásra jogosultat felhívhatja.

(5) Amennyiben a panaszt az érintett bírósághoz nyújtották be, de a panasz elbírálására a törvényszék, illetve az OBH elnöke vagy elnökhelyettese jogosult, vagy a (3) bekezdésben meghatározott újabb panaszt a (2) bekezdésben meghatározott bírósághoz nyújtották be, a bíróság a panaszt a beérkezéstől számított nyolc napon belül az arra vonatkozó észrevételeivel, az ügy irataival, valamint újabb panasz esetén az eredeti panasz kivizsgálásának irataival együtt továbbítja az elbírálásra jogosult részére.

13. § (1) A panasz érdemi vizsgálatát mellőzni kell, ha a sérelmezett tevékenység vagy mulasztás bekövetkezésétől számított egy éven túl terjesztették elő.

(2) Az azonosíthatatlan személy által tett panasz vizsgálatát az eljárásra jogosult szerv mellőzi, kivéve, ha a panasz alapjául súlyos jog- vagy érdeksérelem szolgál.

(3) A 12. § (3) bekezdésében foglalt kivétellel mellőzhető annak a panasznak a vizsgálata, amelyet a) ugyanazon panaszos a korábbival azonos tartalommal ismételt előterjesztett;

b) a panaszos a sérelmezett tevékenységről vagy mulasztásról való tudomásszerzéstől számított hat hónap után terjesztette elő.

(4) A 12. § (2) bekezdés e) pontja, továbbá a 12. § (3) és (4) bekezdése alapján elbírált panasz további vizsgálatának és elbírálásának, valamint a panaszfelülvizsgálat elbírálásra jogosultjával szemben az eljárásával összefüggésben előterjesztett újabb panaszok nincsenek helye.

(5) A panasz elutasításáról, illetve a vizsgálat mellőzéséről a panaszost a 18. § (1) bekezdésében meghatározott módon kell tájékoztatni. A tájékoztatásnak tartalmaznia kell, hogy ugyanazon panaszos az azonos tartalmú ismételt panasz vizsgálatainak mellőzéséről nem kap újabb tájékoztatást.

5. A közérdekű bejelentés megtétele, elbírálásra jogosultak, az elbírálás mellőzése

14. § (1) Közérdekű bejelentéssel bárki fordulhat az érintett bíróság vagy az OBH elnökéhez.

(2) A bíróság vagy az OBH működését érintő közérdekű bejelentést a bíróság, illetve az OBH elnöke vagy az SZMSZ rendelkezése szerint eljáró más vezető vizsgálja meg és intézi el.

(3) Közérdekű bejelentés kapcsán a 12. § (3) bekezdése szerinti eljárásnak csak abban az esetben van helye, ha a 12. § (2) bekezdés a)-d) pontja szerinti elbírálásra jogosult a bejelentést határidőben nem bírálta el.

(4) A 12. § (3) bekezdésében foglalt kivétellel mellőzhető annak a közérdekű bejelentésnek a vizsgálata, amelyet ugyanazon közérdekű bejelentő a korábbival azonos tartalommal ismételtelen előterjesztett. Az azonosíthatatlan személy által tett közérdekű bejelentés vizsgálatát az eljárásra jogosult szerv mellőzi, kivéve, ha a közérdekű bejelentés alapjául súlyos jog- vagy érdeksérelem szolgál.

6. A közérdekű bejelentés, valamint panasz vizsgálata és elbírálása

15. § (1) Az elbírálásra jogosult a vizsgálat ideje alatt a bejelentővel kapcsolatot tart, és meghozza a Törvény 3. § (3) bekezdésében meghatározott intézkedéseket, ha azt a közérdekű bejelentés vagy panasz tartalma szükségessé teszi.

(2) Ha az elbírálásra jogosult a vizsgálat során észleli azt, hogy a bejelentés elintézése más eljárás hatálya alá tartozik, haladéktalanul meghozza a Törvény 3. § (4) bekezdésében meghatározott intézkedéseket.

(3) Az elbírálásra jogosult az érintett bírót, igazságügyi alkalmazottat szükség esetén a közérdekű bejelentésről, panaszról tájékoztatja, tőle írásbeli, szóbeli tájékoztatást, igazoló jelentést kérhet. Az érintett bírót vagy igazságügyi alkalmazottat a közérdekű bejelentés vagy panasz elbírálásának eredményéről tájékoztatni kell.

(4) A (3) bekezdés szerinti eljárásban figyelemmel kell lenni a 20-21. §-ban foglaltakra.

(5) A közérdekű bejelentés vagy panasz elbírálása során a vezető felelősséggel tartozik a bejelentő személyes adatainak az adatvédelmi szabályoknak megfelelő kezeléséért, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény és a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet) rendelkezéseinek megtartásáért.

16. § (1) A panaszt és a közérdekű bejelentést a Törvény 3. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül kell elbírálni, amely határidő a Törvény 3. § (2) bekezdésében meghatározott módon a vizsgálat alapos lefolytatásához szükséges időtartamra, de legfeljebb hat hónapra hosszabbítható meg.

(2) A vizsgálat történhet különösen iratok tanulmányozásával, az érintett bírót, igazságügyi alkalmazott vagy a bejelentő jegyzőkönyvbe foglalt meghallgatásával, vagy az érintett bírótól, igazságügyi alkalmazottól kért írásbeli tájékoztatás, igazoló jelentés, egyéb iratok tanulmányozásával, más szervek megkeresésével.

17. § Ha a bejelentő nyilvánvalóan rosszhiszeműen valótlan adatot vagy információt közölt, az eljárásra jogosult a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézését megalapozó vizsgálatot intézkedés mellőzésével befejezheti, kivéve, ha a panasz vagy a közérdekű bejelentés alapjául súlyos jog- vagy érdeksérelem szolgál.

18. § (1) A vizsgálat befejezésekor az elbírálásra jogosult a megtett intézkedésről vagy annak mellőzéséről - az indokok megjelölésével - a bejelentőt írásban, postai úton vagy az aláírt iratot mellékelve elektronikus levélben haladéktalanul értesíti. Az elektronikus értesítés megtörténtét az elektronikus levél elküldését igazoló ügyfél-azonosító protokoll kinyomtatásával kell dokumentálni.

(2) Az írásbeli értesítés mellőzhető, ha az elintézésről a jelenlévő bejelentőt szóban tájékoztatták, és a tájékoztatást tudomásul vette. E tényt jegyzőkönyvben vagy hivatalos feljegyzésben szükséges rögzíteni, mely irat egy példányát a bejelentő részére - a bejelentő átvételt igazoló aláírását követően - át kell adni.

19. § A panasz vagy a közérdekű bejelentés alapján - ha alaposnak bizonyul - az elbírálásra jogosult gondoskodik a Törvény 5. § (1) bekezdésében meghatározott intézkedések megtételéről, vagy annak szükségességét szolgálati úton jelzi az intézkedésre jogosult számára.

7. A közérdekű bejelentő, valamint a panaszos védelmére, felelősségre vonásának kezdeményezésére vonatkozó szabályok

20. § (1) A panaszos vagy közérdekű bejelentő személyes adatainak átadására, nyilvánosságra hozatalára a Törvény 6. §-ának rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Amennyiben a közérdekű bejelentés vagy panasz elintézése során bűncselekményre, szabálysértés elkövetésére, jogellenes kár vagy egyéb jogsérelem okozására utaló körülmény merül fel, a Törvény 6. § (4) bekezdésében meghatározottakat kell alkalmazni.

21. § A közérdekű bejelentőt a 20. § (2) bekezdésében írt kivétellel a Törvény 13-15. §-a szerinti védelem illeti meg.

8. A bíróságok vezetőire vonatkozó rendelkezések

22. § (1) A 2. §-ban meghatározott szervezetek vezetői gondoskodnak arról, hogy az ügyfelek a bíróságok honlapján, a bírósági épületekben elhelyezett tájékoztatótáblán, illetve a kezelőirodán tájékozódhassanak a közérdekű bejelentés és a panasz előterjesztésének lehetőségéről és rendjéről.

(2) Az ítélőtábla és törvényszék elnöke:

a) rendelkezik az SZMSZ-ben a beadványok előzetes vizsgálatában, valamint a közérdekű bejelentések, panaszok elbírálásában részt vevő vezetők, bírák köréről,

b) tájékoztatást nyújt az összbírói értekezletre készített beszámolójában a tárgyévben benyújtott közérdekű bejelentések, panaszok elemzéséről és értékeléséről, különösen a közérdeklődésre számot tartó fontosabb esetekről, az alapos közérdekű bejelentésekkel, panaszokkal kapcsolatos vezetői intézkedésekről és következtetésekről és az 1. mellékletben szereplő adatszolgáltatásról.

23. § (1) Az OBH elnöke a közérdekű bejelentések, panaszok tárgyában tett intézkedésekről, azok elemzéséről a Bszi. 76. § (8) bekezdés a)-c) pontjaiban foglaltak szerint tájékoztatást ad az Országos Bírói Tanács, a Kúria, az ítélőtáblák és a törvényszékek elnökeinek, továbbá az Országgyűlésnek.

(2) Az (1) bekezdésben jelzett tájékoztatást a bíróságok központi internetes honlapján közzé kell tenni.

9. A bíróságok belső visszaélés-bejelentési rendszereinek működtetése

24. § (1) Az OBH, valamint a Bszi. 16. § (1) bekezdés a)-c) pontja szerinti bíróság a Törvény 20. § (1) bekezdése szerinti bejelentések (a továbbiakban: belső visszaélés-bejelentés) kivizsgálására belső visszaélés-bejelentési rendszert hoz létre.

(2) A törvényszék által létrehozott belső visszaélés-bejelentési rendszer az illetékességi területéhez tartozó járásbíróságot érintő bejelentések kivizsgálását is végzi.

25. § (1) Az OBH, valamint a Bszi. 16. § (1) bekezdés a)-c) pontja szerinti bíróság elnöke a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetésére pártatlan személyt vagy szervezeti egységet (a továbbiakban: működtető) jelöl ki.

(2) Az elnök a működtető kijelöléséről haladéktalanul, a tárgyévben a bíróságra érkezett belső visszaélés-bejelentések számáról és az alapos bejelentések nyomán megtett intézkedésekről a tárgyévet követő év január 31. napjáig az OBH elnökét tájékoztatja.

26. § (1) A bejelentőre és a bejelentésben szereplő személyre vonatkozó adatoknak a Törvény 27. § (1) bekezdése szerinti védelme érdekében a bejelentés az erre a célra létrehozott

a) zárt gyűjtőládában elhelyezve,

b) e-mail-címre elküldve

is benyújtható.

(2) A szóban tett bejelentésről a működtető jegyzőkönyvet vesz fel.

(3) A gyűjtőláda és az e-mail-fiókhoz kizárólag a működtető rendelkezik hozzáféréssel.

(4) A gyűjtőláda és az e-mail-fiók kialakításáról az OBH, valamint a Bszi. 16. § (1) bekezdés a)-c) pontja szerinti bíróság elnöke gondoskodik.

(5) A bíróság a bejelentő hozzájárulását igénylő, rögzített telefonvonalat vagy hangüzenetküldő rendszert nem használ.

27. § (1) Az OBH a bíróságok központi internetes honlapján, a Bszi. 16. § (1) bekezdés a)-c) pontja szerinti bíróság a bíróság internetes honlapján a bejelentésre szolgáló e-mail-címről, a belső visszaélés-bejelentési rendszer működéséről, és a bejelentéssel kapcsolatos eljárásról tájékoztatót tesz közzé.

(2) A működtető a bejelentőt és a bejelentésben érintett személyt a vizsgálat megkezdésekor tájékoztatja a személyes adatai védelmével kapcsolatban őt megillető jogairól, valamint az adatai kezelésére vonatkozó szabályokról.

10. A Kúriára vonatkozó eltérő rendelkezések

28. § A Kúriára nem kell alkalmaznia a 12. §-t, a 22. § (2) bekezdést és a 25. § (2) bekezdést.

11. Záró rendelkezések

29. § Ez az utasítás 2024. január 1. napján lép hatályba.

30. § Hatályát veszti a közérdekű bejelentésekkel és panaszokkal kapcsolatos eljárás rendjéről szóló 7/2018. (VII. 11.) OBH utasítás.

Dr Senyei György s. k.
az Országos Bírósági Hivatal elnöke

1. melléklet a 7/2023. (XII. 7.) OBH utasításhoz

Összefoglaló az ítéletáblákra, a törvényszékekre érkező közérdekű bejelentésekről és panaszokról

1. Az összefoglaló készítője és időszaka

Az ítéletábla/törvényszék megnevezése:	
Tárgyév:	

2. A bíróságra érkezett beadványok (db)

Beérkezett beadvány

Ebből:		Közérdekű bejelentés	panasz			Az ügy érdemére vonatkozó	Egyéb beadvány
			megalapozott	részben megalapozott	megalapozatlan		
	Ítéletábra, törvényszék						
	Járásbíróóság (kerületi bíróság)						
	Összesen						
			Ismételten kivizsgált panasz				
			megalapozott	részben megalapozott	megalapozatlan		
		Ebből az első vizsgálat	megalapozott	részben megalapozott	megalapozatlan		

3. Az elbírált közérdekű bejelentés/panasz tárgya szerinti bontás

A közérdekű bejelentés/panasz tárgya	közérdekű bejelentés (db)	panasz (db)
anyagi joggal összefüggő		
eljárásjoggal összefüggő		
a bíró vagy az igazságügyi alkalmazott magatartása		
jogszabály, közjogi szervezetszabályozó eszköz, belső szabályzat tartalma		
a bírósági eljárással nem összefüggő körülmény, különösen beléptetés, várakozás, tájékoztatás		
egyéb		
Összesen		

4. A megalapozott közérdekű bejelentés/panasz alapján tett intézkedések (több intézkedés is bejelölhető)

Megtett intézkedés	közérdekű bejelentés (db)	panasz (db)
bíró vagy igazságügyi alkalmazott figyelmének felhívása		
bíró vagy igazságügyi alkalmazott ellen fegyelmi vagy egyéb eljárás megindítása vagy kezdeményezése		
szervezési, szabályozási vagy egyéb igazgatási intézkedés		
másik bíróság, az OBH vagy egyéb szerv részére történő javaslat		
egyéb		

